

TÜRKİYE'DE TOPRAK

TOPRAK TÜRLERİ TOPRAK KULLANIMI

TÜRKİYE'DE ZONAL TOPRAKLAR

- Büyük ölçüde iklim ve bitki örtüsü özelliklerine göre oluşmuş topraklardır.
- A, B, C, D horizonları belirgindir. Yerli topraklar olarak da bilinirler.

KAHVERENGİ ORMAN TOPRAKLARI

- * Karadeniz'in kıyı kesiminde ormanlar altında görülen topraklardır.
- * Organik madde bakımından zengindir, koyu renklidir, humus fazladır ve verimli topraklardır.

TÜRKİYE'DE TOPRAK TÜRLERİ

Türkiye'de görülen toprak türlerinin oluşum süreçlerinde iklim, bitki örtüsü, yer şekilleri, kayaç özellikleri, zaman, biyolojik faktörler ve dış kuvvetler gibi faktörler etkili olmuştur. Türkiye'de zonal (yerli), azonal (taşınmış) ve intrazonal toprak türlerinin bir çoğuna ait örnekler bulunmaktadır.

TÜRKİYE'DE TOPRAK TIPLERİ

A) ZONAL TOPRAK	B) INTRAZONAL TOPRAK	C) AZONAL TOPRAK
<ul style="list-style-type: none">* Kahverengi orman toprağı* Terra Rossa (Akdeniz toprağı)* Kahverengi ve kestane renkli bozkır toprağı* Çernozyomlar (Kara toprak)* Podzol toprağı	<ul style="list-style-type: none">* Halomorfik toprak* Hidromorfik toprak* Kalsimorfik toprak<ul style="list-style-type: none">-Vertisol-Rendzina	<ul style="list-style-type: none">* Alüvyal* Kolüvyal* Litosol* Regosol

TÜRKİYE'DE ZONAL TOPRAKLAR

TERRA ROSSA

- * Akdeniz'in kıyı kesiminde kalkerli(kireçtaşı) araziler üzerinde görülen kırmızı topraklardır.
- * Akdeniz, Ege ve Güney Marmara'da yayılış sahası vardır.
- * Rengin kırmızı olması demir oksit oranının yüksek olmasındandır.

KAHVERENGİ VE KESTANE RENKLİ BOZKIR(STEP) TOPRAKLARI

- * İç kesimlerde ılıman karasal iklim bölgelerinde görülen topraklardır.
- * Alçaklarda kahverengi step toprakları, yükseklerde kestane renkli step toprağı daha fazladır.
- * Organik madde bakımından zengin değildir, fazla verimli değildir, tahıl tarımı yaygındır.

TÜRKİYE'DE ZONAL TOPRAKLAR

ÇERNOZYOM

- * Karasal iklimin çayırları altında görülen bu topraklar Erzurum-Kars yöresinde görülür.
- * Organik madde bakımından zengindir, en verimli topraklardır.
- * Kara toprak olarak da bilinir, renginin koyu olmasının sebebi humus miktarının fazla olmasıdır.

Çernozyom

Podzol

PODZOL

- * Soğuk ve nemli bölgelerin iğne yapraklı ormanları altında gelişen topraklardır.
- * Batı Karadeniz'de yüksek kesimlerde görülür.
- * Yıkınma fazladır ve organik madde bakımından zengin değildir.

Oğuzhan Hoca'yla

www.cografyacepte.com

TÜRKİYE'DE İNTRAZONAL TOPRAKLAR

- Bu tür topraklarda büyük ölçüde **anakaya** ve yer şekli özellikleri etkili olmuştur.
- Türkiye'de intrazonal toprakların kapladığı alan oldukça azdır.
- **Horizonları tamamlanmamıştır.** A ve C horizonları görülür.
- Halomorfik, hidromorfik ve kalsimorfik topraklar olmak üzere üçe ayrılır.

HALOMORFİK TOPRAKLAR (TUZLU TOPRAKLAR)

- * Tuzlu topraklar olarak bilinen bu topraklar Konya havzasında Tuz gölü çevresinde yaygındır.
- * Yazın kurak dönemde yüzeyde tuz birikimi fazladır, tarıma elverişli değildir.

Halomorfik

Hidromorfik

HİDROMORFİK TOPRAKLAR (BATAKLIK TOPRAKLARI)

- * Taban suyu seviyesinin yüksek olduğu alanlar ile drenajın iyi olmadığı bataklıklarda görülür.
- * Toprak çoğu zaman bataklık halindedir, hava alamaz, verimsizdir.
- * Ülkemizde bazı göl kenarlarında ve bataklık alanlarında görülürler.

Oğuzhan Hoca'yla

www.cografyacepte.com

TÜRKİYE'DE İNTRAZONAL TOPRAKLAR

KALSİMORFİK TOPRAKLAR

- * Kalsimorfik toprak **kireçli toprak** olarak bilinir. Vertisol ve Rendzina olmak üzere iki türü vardır.
- * **Vertisol: Dönen toprak** olarak da bilinir. Eski göl tabanlarındaki killi ve kireçli araziler üzerinde yaygındır. Yaz kuraklığında çatlayan, yağışlı dönemlerde şişen topraklardır. Anadolu'da "taşdoğuran" ya da "karakepir toprağı" olarak da bilinir. Trakya'da, Güney Marmara'da ve Bitlis çevresinde yayılış sahası vardır.
- * **Rendzina: Yumuşak kireç taşları** üzerinde oluşan topraktır. Akdeniz'in batısında, Ege'nin kuzeyinde ve Trakya'da yayılış sahası vardır.

Vertisol

Rendzina

Oğuzhan Hoca'yla

www.cografyacepte.com

TÜRKİYE'DE AZONAL TOPRAKLAR

- **Dış kuvvetler tarafından** aşındırılan ve biriktirilen topraklardır.
- Ülkemizde **akarsular, yağmur ve sel sularının** taşıdığı topraklar yaygındır.
- **Horizonları tam değildir. Kalın bir A horizonuna sahiptir, verimli topraklardır.**
- **Alüvyal, kolüvyal, litosol ve regosol** toprakları ülkemizde yaygındır.

ALÜVİYAL TOPRAKLAR

- * Akarsular tarafından taşınan malzemelerin oluşturduğu alüvyal topraklara ülkemizde daha çok **vadi tabanlarında, delta ovalarında** ve genel olarak **düzlük alanlarda** rastlanır.
- * Bu topraklar mineral bakımından zengin oldukça verimli topraklardır. Önemli tarım topraklarıdır.
- * **Bafra Ovası, Çarşamba Ovası, Sakarya Ovası, Bakırçay, Gediz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes ovaları, Çukurova, Silifke Ovası, Amik Ovası, Antalya Ovası** ile iç kesimlerde yer alan akarsuların eğiminin azaldığı bölümlerde alüvyal topraklar fazladır.

Oğuzhan Hoca'yla

www.cografyacepte.com

TÜRKİYE'DE AZONAL TOPRAKLAR

KOLÜVİYAL TOPRAKLAR

- * Dağların eteklerinde ve yamaçlarında eğimin azaldığı alanlarda biriken topraklardır.
- * Yamaç toprakları olarak da bilinen bu topraklarda genelde bağcılık ve bahçe tarımı yapılmaktadır.

REGOSOL TOPRAKLAR

- * Kumlu toprak olarak da bilinen regosol toprakları yağmur ve sel sularının biriktirdiği kum boyutundaki malzemeler ile volkanik arazilerdeki kumlu malzemeler üzerinde oluşan topraklardır. Orta ve Doğu Anadolu'daki volkanik arazilerde görülür.

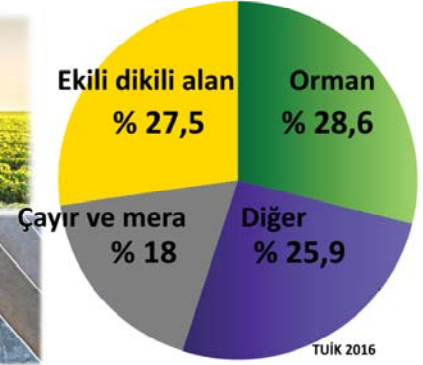
LİTOSOL TOPRAKLAR

- * Erozyonun yoğun olduğu eğimli alanlarda ince malzemeler taşınır geriye iri taşlı malzemeler kalır. Taşlı malzemeler üzerinde gelişen topraklar litosoldür.

TÜRKİYE'DE TOPRAK VE ARAZİ KULLANIMI

- Toprak kullanımı dendiğinde akla ilk olarak tarım gelir ancak topraklar yalnızca tarımsal faaliyetler için kullanılmaz.
- Toprakların kullanım alanları içinde çayır meralarda hayvancılık, ormancılık ve sanayi faaliyetleri de yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE TOPRAK VE ARAZİ KULLANIMI

TOPRAKLARIN TARIM VE HAYVANCILIKTA KULLANIMI

- Türkiye topraklarının yaklaşık 1/3'ü tarımsal faaliyetler için kullanılmaktadır.
- Karadeniz kıyısına yakın alanlarda kahverengi orman topraklarının yayılış sahasında çay, fındık, tütün, mısır tarımı yapılır. Bu alanlarda güv çayırların bulunmasına bağlı olarak büyükbaş mera hayvancılığı yaygındır.

- İç kesimlerdeki bozkır toprakları üzerinde tahıl, şeker pancarı, baklagil tarımı yaygındır ve bu alanlarda daha çok küçükbaş hayvancılık yapılır.

TÜRKİYE'DE TOPRAK VE ARAZİ KULLANIMI

TOPRAKLARIN TARIM VE HAYVANCILIKTA KULLANIMI

- Akdeniz'in kırmızı terra rossa toprakları üzerinde zeytin, turuncgöl, yer fıstığı, çeşitli sebze ve meyve tarımı yaygındır; küçük baş hayvancılık faaliyetleri yapılır.
- Çernozyom toprakların yaygın olduğu alanlarda iklimin elverişsiz olması tarımsal faaliyetleri zorlaştırmıştır. Bu alanlarda büyükbaş mera hayvancılığı yaygındır.
- Alüvyal toprakların yaygın olduğu sulanabilen alanlarda tarımda verim yüksektir. Bu alanlarda modern tarım faaliyetleri fazladır, tarıma dayalı sanayi yaygındır.

TÜRKİYE'DE TOPRAK VE ARAZİ KULLANIMI

TOPRAKLARIN ORMANCILIKTA KULLANIMI

- Türkiye topraklarının yaklaşık % 28'i ormanlarla kaplıdır.
- Ülkemizdeki ormanların yaklaşık yarısı Karadeniz ve Akdeniz bölgesinin kıyıya yakın kesimlerindedir ve bu alanların önemli bir kesiminde kahverengi orman toprakları ile terra rossa toprakları yaygındır.
- Ağaç, ot, çiçek ve bunların yan ürünlerinden yararlanma ormandan doğrudan yararlanmaz. Ormanların dolaylı yararları arasında erozyonu önlemesi, havayı temizlemesi ve sıcaklık farkını azaltması sayılabilir.
- Ormandan elde edilen ana ürünler tomruk, sanayi odunu, maden direği, lif ve yongadır. Başlıca yan ürünleri ise reçine, sığla yağı, çam kozalağı ve meşe palamududur.

TÜRKİYE'DE TOPRAK VE ARAZİ KULLANIMI

TOPRAKLARIN SANAYİDE KULLANIMI

- Seramik, porselen, kiremit, tuğla, çömlek üretimi ile ilgili sanayi faaliyetlerinde hammadde olarak killi toprak, silisli toprak gibi bazı toprak türleri kullanılmaktadır.
- Çimento endüstrisi de toprağa dayalı endüstriler arasındadır ve ülkemizde çimento hammaddesinin fazla olması nedeniyle çimento ve inşaat sektörü nispeten gelişmiştir.

TÜRKİYE'DE TOPRAK EROZYONU

- Bitki örtüsünün cılız olduğu eğimli alanlarda toprak örtüsünün akarsu, yağmur ve sel suları, rüzgarlar, buzullar gibi dış kuvvetler tarafından taşınmasına erozyon denir.
- Ülkemizde akarsu, yağmur ve sel sularının yaptığı erozyon daha çok etkilidir.
- Türkiye erozyon ile toprak kaybının en fazla olduğu ülkelerden biridir. Bunun sebepleri kuvvetli eğim ve cılız bitki örtüsüdür.
- Erozyonda beşeri faktörlerin büyük rolü vardır. İnsanlar tarafından bitki örtüsünün tahrip edilmesi ve yanlış arazi kullanımı erozyonun şiddetini artırmaktadır.
- Erozyonun en şiddetli olduğu alanlar İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.

KANALA ABONE OLURSANIZ...

VIDEOLARI BEĞENİRSENİZ...

ARKADAŞLARINIZA KANALI TAVSİYE EDERSENİZ...

SEVİNİRİZ